

СЪКРОВИЩНИЦА НА НАЦИОНАЛНАТА КУЛТУРА

ДО
КОЛЕКТИВА НА ДЪРЖАВНАТА
БИБЛИОТЕКА „ВАСИЛ КОЛАРОВ“

СКЪПИ ДРУГАРИ,

Радостен съм от името на Централния комитет на Българската комунистическа партия и от свое име да ви приветствам най-горещо по случай юбилейната 80-годишнина на Държавната библиотека „Васил Коларов“.

Заедно с всички библиотечни работници, целият български народ с чувство на патриотична гордост чествува тази годишнина като забележително събитие в своята културна история.

Създадена като пръв културен институт непосредствено след стихналния грохот на Освободителната руско-турска война, Народната библиотека израсна в национално съкровище на българската писменост и книжнина, хранилище на произведения на много народи от различни времена. Нейните възторжени основатели имаха щедрата братска подкрепа на видни руски дейци, тя възникна и укрепна като скъпа рожба на вековната българо-руска дружба.

Осем десетилетия вече Народната библиотека всеотдайно служи на народа. Дори и през най-черните дни на капитализма и фашизма тя съхраняваше в своите лавици трудовете на велики мислители и революционери, стремеше се да се среди народа правдата на прогресивната човешка мисъл и дело.

Но истински слънчеви простори за широк размах на благородната дейност на библиотеката откри народната власт. Нейният книжен фонд се обогати с гениалните трудове на класиците на марксизма-ленинизма, със съветската научна, политическа и художествена литература — най-идейната и напредничава литература в света, с произведенията на прогресивни световни автори. Държавната библиотека стана най-популярният в страната културно-просветен институт и ръководен методически център в развитието на нашето библиотечно дело. Едва в условията на народната власт се осъществиха мечтите на нейните първи пионери „да се направи от библиотеката светилище, в което се влиза със священ трепет за живата вода на мъдростта и знанието...“

Държавната библиотека „Васил Коларов“ достойно изпълнява своя дълг да бъде незаменим помощник на дейците на науката, изкуството и културата и важен фактор за размаха на културната революция, за всеобхватния подем на идеологическия живот у нас. Тя има голям принос за комунистическото възпитание на трудещите се, за тяхното съзнателно и активно участие в изграждането на социалистическото строителство. Пред нея, обаче, стоят изискванията и по-нататък да усъвършенства своята работа, да разширява все повече кръга на своите читатели, да обогатява своите книжни фондове, да популяризира неуморно безценното богатство на книгите сред трудещите се, да бъде ярко пламтящ светилник и неизчерпаем разсадник на знания и култура за народа.

Ние сме уверени, че тружениците на библиотеката, отговаряйки с усърдие и ентузиазъм на тези изисквания, ще намерят и сега своето почетно място във всенародното движение за изпълнение на Третата петилетка в съкратени срокове, за нов решителен скок в развитието на нашата социалистическа родина, който ще я изведе пред прага на комунизма.

В деня на 80-годишнината на Държавната библиотека „В. Коларов“ ние от все сърце пожелаваме на нейния неуморен колектив и на всички библиотечни работници нови успехи в тяхната безумна, но благородна и високопатриотична културно-просветна дейност.

С другарски поздрав:
Т. ЖИВКОВ

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА „ВАСИЛ КОЛАРОВ“ ПО ВЕРЕИ ПЪТ

Във всяка напредналата библиотечна работеност по важ-реждане. Нейната свързва много тясно с всички области на културния живот. В деня на 80 годишнината на нашата национална библиотека — Народната библиотека „В. Коларов“ — е редно да си дадем сметка за това, какво е постигнала тя досега и какво още и предстои, за да изпълнява предназначението си.

Живко Живков
Министър на просветата и културата

нала страна национална се счита за първостепенна културно-учредба и дейност се свеща на културата — тя става един от централните на нашата национална библиотека — Народната библиотека „В. Коларов“ — е редно да си дадем сметка за това, какво е постигнала тя досега и какво още и предстои, за да изпълнява предназначението си.

Националната ни библиотека се роди още при първите стъпки на изграждане на младата българска държава след освобождението ни от турско робство. Макар и замислена първоначално от своите създатели само като „Софийска публична библиотека и безплатна читалня“ още през следващата 1879 год. на 17 юни библиотеката е преименувана в Народна библиотека минава под ведомството и издръжката на Министерството на народната просвета.

9 септември 1944 година свари Народната библиотека разнебитена и изпаднала в летаргия, поради нехайството на фашистката държава към националните и културните ценности.

Из развалините на бомбардираната библиотека останаха не само част от събиранияте и пазени през десетилетия богатства на нашето и чуждестранно писано културно наследство, но и богати архиви от нашето национално възрождение. Зад гърба си библиотеката имаше трайни следи в развитието на нашата национална култура. Макар и ограничавана и спъвана, поради незадоволителните грижи на буржоазните правителства към културното издигане на народа и на неговите културни уреджания, преодолявайки големи и многобройни трудности, Народната библиотека беше направила редица стъпки към утвърждаването си като национален културен институт. Със закон още от 1897 година тя получава по два екземпляра от всички издадени в страната книги, вестници и списания. С това се гарантира нейната функция на „книгохранилище“ на националното книгоиздаване.

Народната библиотека не можеше да отговори на големите стремежи на народа към знания, но тя беше предоставила своите книжни и архивни богатства за изучаване наследеното от миналите поколения. От тях се ползуваха много видни хора от нашата прогресивна интелектуална среда, дали със своите литературни и научни творби приноси в нашата национална култура. В историята на библиотеката са записани име-

(Следва на 2 страница)

АНТОН ЮГОВ

председател на Министерския съвет

ститут, който да служи на интересите на продажната българска буржоазия.

Много граждани на България знаят, но и много нямаха представа,

три пъти и достигнаха към 600,000 тома без резервните фондове. Посещението от 10 пъти се увеличиха посещенията в читалните зали. Под непрестанните грижи на Партията и Правителството, Народната библиотека, с огромния по количество и богат по съдържание книжен фонд днес все по-широко задоволява нуждите и изискванията на своите читатели.

Ако по-рано, в тъмната нощ на фашизма, тя едва мъждукаше, днес разлива обилната светлина на нашата социалистическа култура сред народа. Действието за станото издигане на социалистическото знание на трудещите се. Сега тя се е превърнала в голям среден център на социалистическата научна и техническа интелектуална и културна обществена.

Библиотечното дело е едно от важните звена на културната революция в нашата страна. Няма никакво съмнение, че колкото по-бързо се развива индустрията и селско-

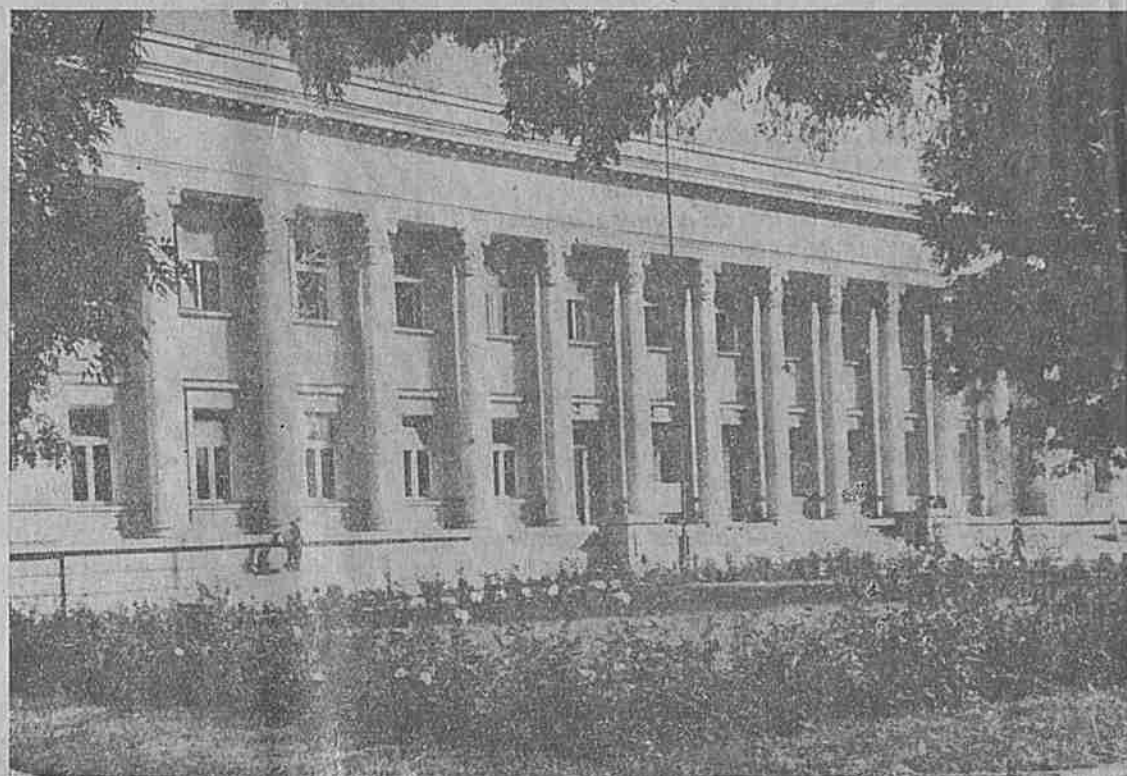
то стопанство, колкото с по-голям размах се издига културата и образованието на народа, толкова по-големи ще бъдат и задачите на Народната библиотека „Васил Коларов“. Тя е такъв социалистически институт, в който се събира опитът, мъдростта и творчеството на трудещите се, възпитани в печатното слово, важен пропаганден център за разпространение сред трудещите се достиженията на марксизмо-ленинската теория и практика. В това отношение ръководството и целият колектив трябва да заработят още по-упорито и на още по-широк фронт.

Народната библиотека трябва непрестанно да обогатява книжните си фондове с достиженията на нашата наука, култура и изкуство, със забележителните постижения в науката, културата и изкуството в Съветския съюз и другите социалистически страни. Непрестанно трябва да се обогатяват нейните рафтове с литература, която отразява борбата на народите против колониализма и империализма, борбата на човечеството за мир и социализъм.

Народната библиотека и по своя обем, и по богатство на най-различна литература трябва да се превърне в истинска национална съкровищница на онова, което човешкият ум е създал, създава и ще създава за благото на трудещия се народ. Тя трябва ежедневно, ежечасно да поддържа най-жива връзка с широките читателски маси, да прави достойни на трудещите се своето книжно богатство, да пръска сред народа светлината, знанията и мъдростта на нашето велико комунистическо дело.

В изпълнението на тези големи задачи, Народната библиотека както до сега, така и занаят ще има най-широката подкрепа — материална и морална, на Българската комунистическа партия и Народно правителство.

В деня на 80-годишнината аз искам от сърце да поздравя колектива на Народната библиотека „Васил Коларов“ за неговото трудолюбие и усърдие и да му пожелаая с успех да продължава своята дълбоко съдържателна, народополезна дейност.

Библиотеката юбилей

тие. Тя се яви като необходимост, неизбежен резултат от дългогодишната упорита и самоотвержена борба на нашите възрожденски просветители.

Създателите на библиотеката, пристъпиха към изграждането на този голям национален културен институт с истинска любов, трудолюбие и патриотична всеотдайност. Още от първия ден те си поставиха високо благородна задача да работят за културното издигане на народа, да съберат и развият по-нататък нашето културно наследство. Най-характерният белег е, че в своите благородни усилия създателите имаха подкрепата на видни представители на руския народ, между които изтъква името на Петър Владимирович Алабин. С пълно основание може да се каже, че Народната библиотека е не само израз, но и непосредствена рожба на руско-българската дружба, която беше така ярко проявена през време на Освободителната война.

Горещият ентузиазъм на първите пионери на библиотеката обаче твърде скоро се сблъска с хладната на егонистичните класови интереси на българската буржоазия. Господстващите в страната експлоататорски класи не само чене полагаха грижи за Националната библиотека, но непрестанно пречеха а чейното развитие. Те се стремят да я превърнат в такъв ин-

че през годините на фашизма хиляди томове от книжното богатство на библиотеката бяха афоресани като антидържавни и бяха заключени с тежки куфари, за да не попаднат в ръцете на любознателните читатели. Нейните лавици се изпълваха с профашистка литература, с която се целеше да се трови съзнанието на народа, да се отвлече неговото внимание от борбата против монархофашистката диктатура за социално освобождение.

Но въпреки големия терор и фашистко мракобесие, Народната библиотека, в лицето на редица нейни сътрудници — патриоти, се стремеше да съхранява и разпространява положителното в културното развитие на страната и народа. Много прогресивни наши културни и научни дейци, много трудещи се намираха начин и форми да използват книжното богатство на библиотеката, да разширяват своите знания.

Условия за истинско развитие и разцвет на Народната библиотека бяха създадени едва след победата на народната революция у нас. Беше завършена новата сграда. С големите средства, които държавата отпуска ежегодно, библиотеката за сравнително кратък срок бързо увеличи своето книжно богатство. Книжните фондове от 9. IX. 1944 година до сега нарастнаха около

Основателите на Народната библиотека

П. В. Алабин

Проф. Марин Дринов